

А К Т
лісопатологічного обстеження лісових насаджень
Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

23 червня 2025 року

с. Нижній Вербіж
 Коломийський район
 Івано-Франківська область

На звернення філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України», лист № 12277/39.2.1.2-2025 від 16.06.2025 року, згідно п.п. 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами), комісією в складі: провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, інженера охорони та захисту лісу I категорії Івано-Франківського відділу охорони і захисту лісів філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Василя ГРЕЩУКА, начальника Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Андрія СМІЧКА, лісничих Дорівського лісництва Андрія КУБАРИЧА, Любіжнянського лісництва Романа СТЕФАНІВА, Майданського лісництва Романа ДМИТРУКА, Поляницького лісництва Василя ПОПОВИЧА та помічника лісничого Білоославського лісництва Жанни БУДЬКО в період з 18 по 23 червня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2017 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	ТУМ
			склад	вік років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Білоославське лісництво											
16	10	4.9	9БКЛ1ГЗ	65	0.72	1	22	28	272	4	ДЗГПБ
27	17	20.0	10БКЛ+ЯЛЕ+ЯЦБ	66	0.50	1	23	24	215	4	ДЗБЯП
53	9	12.5	10БКЛ+ГЗ+ЛПД+ЧШ	78	0.50	1	25	34	245	3	СЗГД
Разом		37.4									
Дорівське лісництво											
11	19	4.0	3ЯЛЕ3ЯЦБ1ЯВ2БКЛ1БП	47	0.84	1А	20	24	322	4	ДЗБЯП
12	10	3.1	10ЯЛЕ+ЯВ	62	0.45	1	22	26	261	4	СЗБЯП
13	29	2.7	7ЯЛЕ2СЗ1БП+ЯЦБ	55	0.68	1	21	26	334	4	СЗБЯП
24	5	7.3	8ЯЛЕ1ЯЦБ1БКЛ	60	0.85	2	19	26	433	4	СЗБЯП

31	3	8.1	6БКЛ2ЯЦБ2ЯЛЕ	92	0.68	2	25	32	394	4	ДЗБЯП
Разом		25.2									
Любіжнянське лісництво											
2	23	4.3	10БКЛ+ЯЛЕ	67	0.69	1	23	26	302	3	ДЗБЯП
4	19	10.0	10БКЛ+ЯЛЕ+ЯВ	87	0.60	1А	29	30	338	4	СЗЯПБ
8	20	10.5	10БКЛ+БП	77	0.66	1	25	32	322	4	СЗЯПБ
Разом		24.8									
Майданське лісництво											
37	17	5.1	7ДЗ2ЯЛЕ1ЯЦБ(58)+ БКЛ+ЯЦБ(97)	58	0.79	1	19	24	282	4	СЗПД
44	5	20.0	8ДЗ1ЯЛЕ1ЯЦБ+ОС	65	0.63	1	21	24	245	4	ДЗПД
44	7	4.2	10ДЧР+ДЗ+ЯЛЕ+ ЯЦБ	63	0.72	1А	24	28	280	4	ДЗПД
Разом		29.3									
Полянницьке лісництво											
1	15	13.0	7ЯЛЕ(94)2ЯЛЕ(65) 1ЯЦБ+БКЛ	94	0.50	2	25	34	425	3	СЗБПЯ
9	5	1.4	5ЯЛЕ(93)2ЯЛЕ(53) ЗВЛС	93	0.71	2	25	34	308	3	СЗБПЯ
9	9	9.5	7ЯЛЕЗБКЛ+ЯЦБ	77	0.63	1	26	32	429	3	СЗБПЯ
10	22	0.8	7ЯЛЕЗБКЛ	77	0.63	1	26	32	419	3	СЗБПЯ
32	16	4.3	6ЯЛЕ(87)2БКЛ 2ЯЛЕ(47)	87	0.62	1	27	34	415	3	СЗБПЯ
32	20	1.9	8ЯЛЕ2ВЛС	87	0.65	1	26	32	329	3	СЗБПЯ
Разом		30.9									
Всього		147.6									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є враження та прогресування хвороб лісу та діяльність стовбурових шкідників.

Ялинові насадження та насадження за участю ялини європейської, пошкоджені стовбуровими шкідниками, характеризуються змішаним всиханням дерев ялини (наявні як куртини до 0,1 га так і групове та поодинокі всихання). Дерев ялини, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтуватозелена, характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні). Переважаючими видами стовбурових шкідників, які призвели до всихання ялини є короїд-типограф з відпрацюванням по всій довжині стовбурів. Спостерігається всихання дерев ялини європейської в обстежених насадженнях внаслідок враження хворобою опеньок осінній (*Armillaria mellea*). На відмерлих деревах наявний білий ущільнений міцелій гриба під корою, спостерігаються темно-бурі ризоморфи гриба. В результаті чого наявна гниль коренів та основи стовбура дерев. Частина дерев ялини європейської в обстежених насадженнях вражена стовбуровими гнилями спричиненими трутовиком облямованим (*Fomitopsis pinicola*). Плодові тіла якого можна спостерігати як на ослаблених так і

на сухостійних деревах та пнях. Наявна характерна бура гниль, яка в кінцевій стадії розтріскується і розпадається на дрібні кубики і призми.

Всихання дерев бука лісового в букових насадженнях та в змішаних насадженнях за участю бука відбувається внаслідок враження хворобою трутовик справжній (*Fomes fomentarius*). Характеризується змішаним всиханням букових деревостанів (наявні як групове так і поодинокі всихання). Дереву бука лісового, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі) та V (свіжий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плоді тіла та характерна біла стовбутова гниль).

Крім того в обстежених насадженнях відбувається всихання ялиці білої внаслідок враження раком, який виявляється утворенням виразок на корі, які з часом розрослися, утворивши ракові рани на стовбурі. Хвороба призвела до відмирання кори та деревини, а в деяких випадках да загибелі дерев. Значна частина дерев з характерним відмиранням нижніх гілок з переходом всихання до верхніх. На мертвій корі спостерігаються білі плями смоли. Спостерігається всихання дерев берези повислої від трутовика справжнього, всихання дерев осики та дуба звичайного та червоного від трутовика несправжнього. Внаслідок згнивання кореневої системи відбувається вивалення дерев, злам стовбурів в місцях враження трутовиком. Мають місце стовбурові та комлеві гнилі дерев берези, дуба звичайного та червоного, граба, бука. Такі дерева, які явно відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, листя дуже дрібне, жовтіє, всихає більше ніж 2/3 крони, наявні плоді тіла дереворуйнівних грибів або дупла на стовбурах, масові водяні пагони, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори), потребують виборки при проведенні вибіркового санітарного рубок з залишенням поодиноких дерев для дотримання пункту 26 чинних Санітарних правил в лісах України.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев які зависли на поруч ростучі дерева або впали, внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. В окремих насадженнях спостерігається накопичення старого сухостою і валіжника різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності вражених дерев хворобами та стовбуровими шкідниками.

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарного стану насаджень Коломийського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення хвороб та комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **142,1 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2025 рік, зокрема:

Білоославське лісництво

У кв.16 вид.10 на загальній площі, з інтенсивністю 31 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

У кв.27 вид.17 на ділянці (1) на площі 15.0 га, з інтенсивністю 31 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

У кв.53 вид.9 на загальній площі, з інтенсивністю 5 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

Дорівське лісництво

У кв.11 вид.19 на загальній площі, з інтенсивністю 31 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.12 вид.10 на загальній площі, з інтенсивністю 34 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, ялинова губка, короїд-типограф.

У кв.13 вид.29 на загальній площі, з інтенсивністю 31 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф.

У кв.24 вид.5 на загальній площі, з інтенсивністю 49 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, трутовик облямований, короїд-типограф.

У кв.31 вид.3 на загальній площі, з інтенсивністю 46 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф, рак ялиці.

Любіжнянське лісництво

У кв.2 вид.23 на загальній площі, з інтенсивністю 29 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, опеньок осінній, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.4 вид.19 на загальній площі, з інтенсивністю 33 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, опеньок осінній, стовбурові та комлеві гнилі.

У кв.8 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 32 м³/га. Причина пошкодження: трутовик справжній, стовбурові та комлеві гнилі.

Майданське лісництво

У кв.37 вид.17 на загальній площі, з інтенсивністю 27 м³/га. Причина пошкодження: рак ялиці.

У кв.44 вид.5 на ділянці (1) на площі 19.5 га, з інтенсивністю 17 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, стовбурові та комлеві гнилі, короїд-типограф.

У кв.44 вид.7 на загальній площі, з інтенсивністю 29 м³/га. Причина пошкодження: стовбурові та комлеві гнилі, трутовик.

Поляницьке лісництво

У кв.1 вид.15 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м³/га. Причина пошкодження: опеньок осінній, короїд-типограф.

У кв.9 вид.5 на загальній площі, з інтенсивністю 40 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф, трутовик облямований.

У кв.9 вид.9 на загальній площі, з інтенсивністю 17 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф, коренева губка, трутовик облямований.

У кв.10 вид.22 на загальній площі, з інтенсивністю 49 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф, трутовик облямований.

У кв.32 вид.16 на загальній площі, з інтенсивністю 10 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф.

У кв.32 вид.20 на загальній площі, з інтенсивністю 20 м³/га. Причина пошкодження: короїд-типограф.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **142,1 га.**

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в п. 27 чинних Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони ДП «Ліси України».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСР провести в 2025 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,15,17,19,23,26 чинних Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСР – до кінця 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

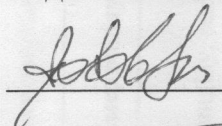
Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

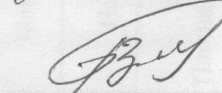
Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні також не виявлено.

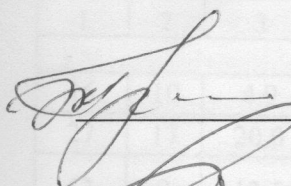
Акт складено в трьох примірниках:

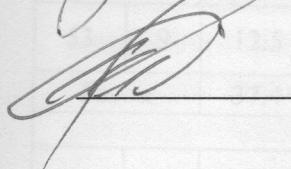
1. Західному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
2. ДСЛП «Київлісозахист»;
3. Коломийському надлісництву філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

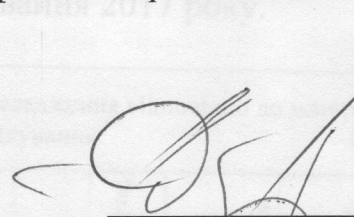
Підписи членів комісії:

 Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

 Василь ГРЕЩУК

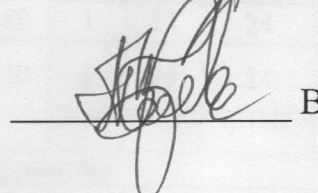
 Жанна БУДЬКО

 Андрій КУБАРИЧ

 Андрій СМІЧИК

 Роман ДМИТРУК

 Роман СТЕФАНІВ

 Василь ПОПОВИЧ